

על הפרשה ועניני דיומא

זהר הקדוש מתוק מדבש עם פרוש

חלק יב - פרשת במדבר		
יום	וילנא	מתוק מדבש
ראשון	ק"א ע"א	א-ה
שני	ק"ב ע"ב	ה-יב
שלישי	ק"ח ע"ח	יב-יח
רביעי	ק"ח ע"ב	יח-כו
חמישי	ק"ט ע"א	כו-ל"ב
שישי	ק"ט ע"ב	ל"ב-ט"ט
שבת	ק"ב ע"א	ט"ט-מ"א

לישמיעת שיעורי עמוד היומי
- ב"ש"ה קובאדיש -
03.617.11.40

עלון מס' 258 | פרשת חיי שרה תשפ"ד

יו"ל בעזרה ש"ת ע"י מרכז "מתוק מדבש" ת.ד. 5315 ירושלים

נשמת האדם נדונית בכל לילה, בבית דין של הקדוש ברוך הוא

תא חזי, בשעתא דבר נש סליק בערסיה, פל ליליא ולייליא, נשמתיה נפקת מגיה, ואתדנת קמי בי דינא דמלפא, אי זפאה לאתקיימא אתהדרת להאי עלמא, ודינא הוא בתרין גוונין, דהא לא דינינן ליה לבר נש על בישין דאיהו עתיד וזמין למעבד, דכתיב (בראשית כא י"א) פי שמע אלהים וגו' באשר הוא שם, ולא תימא דדנינן ליה על טבין דעביד לחוד, אלא לאוטבא ליה על אינון טבין דהשתא פמה דאתמר, ודנינן ליה על זכין דאיהו זמין למעבד, ובגיניהו אשתזיב אף על גב דאיהו השתא חייבא, בגין דקדשא בריך הוא עביד טיבו עם כל בריין, וכל ארחוי דאיהו עביד לאוטבא לכלא, ולא דאין לבר נש על בישין דאיהו זמין למעבד, ובגין כך אתדן בר נש קמי קדשא בריך הוא.

מתוק מדבש

נשמת האדם נדונית בכל לילה, בבית דין של הקדוש ברוך הוא

ועתה בא לפרש שאל תתמה איך פרח נשמת יונה ממנו ונדונה וחזרה אליו, פי כן הוא בכל אדם כל לילה וליילה, וזה שאמר תא חזי בשעתא דבר נש סליק בערסיה בא וראה בשעה שהאדם עולה למטתו לישון, פל ליליא ולייליא כל לילה וליילה, נשמתיה נפקת מגיה נשמתו יוצאת ממנו, ואתדנת קמי בי דינא דמלפא ונדונת לפני הבית דין של הקדוש ברוך הוא בעצמו ולא בשאר פתי דינים פדמפרש ואזיל, אי זפאה לאתקיימא אתהדרת להאי עלמא אם יש לה זכות להתקיים חוזרת הנשמה באור הבקר להגוף בזה העולם. ומפרש פי ודינא הוא בתרין גוונין והדין שלפני הקדוש ברוך הוא הוא בשני אפנים, פי דין הזכות אינו שונה לדין החוב, והיינו דהא לא דינינן ליה לבר נש על בישין דאיהו עתיד וזמין למעבד שהרי לא דינים את האדם על הרעות והחטאים שהוא עתיד ומזמן לעשות, דכתיב פי שמע אלהים וגו' באשר הוא שם כפרוש רש"י לפי המעשים שהוא עושה עכשיו הוא נדון ולא לפי מה

שהוא עתיד לעשות, מה שאין כן במעשים טובים, ולא תימא דדנינן ליה על טבין דעביד לחוד שלא תאמר שדינים את האדם רק על הטובות מה שפכר עשה, אלא לאוטבא ליה על אינון טבין דהשתא פמה דאתמר אלא דינים אותו להטיב לו על הטובות שפכר עשה כמו שלמדנו, ועוד ודנינן ליה על זכין דאיהו זמין למעבד ודינים אותו להטיב לו גם על הזכיות שהוא עתיד לעשות, ובגיניהו אשתזיב אף על גב דאיהו השתא חייבא ובשבילם הוא נצול אף על פי שהוא עתה רשע, בגין דקדשא בריך הוא עביד טיבו עם כל בריין לפי שהקדוש ברוך הוא עושה חסד עם כל הבריות, וכל ארחוי דאיהו עביד לאוטבא לכלא וכל דרכיו שהוא נוהג הם רק להטיב לכל, ולא דאין לבר נש על בישין דאיהו זמין למעבד ולא דן את האדם על הרעות שהוא עתיד לעשות, ובגין כך אתדן בר נש קמי קדשא בריך הוא לכן נדון האדם לפני הקדוש ברוך הוא לבדו שהוא יודע העתידות ובוטחן פליות ולב, מה שאין כן הבית דין של המלאכים אין יודעים אם האדם עתיד לעשות תשובה וכדומה. (דף קכ"א ע"ב, ובכיאורינו כרך ג עמ' ב-ג)

אברהם ראה במערת המכפלה פתח גן עדן

רבי יהודה אמר, אברהם ידע בההיא מערתא סימנא, ולביה ורעותיה תמן הוה, בגין דמקדמת דנא עאל לתמן, וחקא לאדם וחוה טמירין תמן, ומנא הוה ידע דאינון הוו, אלא חמא דיוקניה ואסתפל, ואתפתח ליה חד פתחא דגנתא דעדן תמן, וההוא דיוקנא דאדם הוה קאים לגביה.

ותא חזי, כל מאן דאסתפל בדיוקנא דאדם, לא אשתזיב לעלמין ממיתה, בגין דהא בשעתא דבר נש אסתלק מעלמא, חמי ליה לאדם, ובההוא זמנא מית, אבל אברהם אסתפל ביה וחקא דיוקניה ואתקיים, וחקא נהורא דנהיר במערתא, וחד שרגא דליק, כדין תאיב אברהם דיוריה בההוא אתר, ולביה ורעותיה הוה תדיר במערתא.

נהג בחכמה להשיג מערת המכפלה

תא חזי השתא אברהם בחכמתא עבד, בזמנא דתבע קברא לשרה, דהא פד תבע לא תבע למערתא בההוא זמנא, ולא אמר דבעי לאתפרשא מנייהו, אלא אמר תנו לי אחוזת קבר

מתוק מדבש

על ערש דוי ורואה את צורתו של אדם הראשון לפניו זה מורה שלא ינצל ממיתה, בגין דהא בשעתא דבר נש אסתלק מעלמא חמי ליה לאדם ובההוא זמנא מית לפי שבשעה שאדם מסתלק מן העולם רואה לאדם הראשון ואז הוא מת, אבל אברהם אסתפל ביה וחקא דיוקניה ואתקיים אבל אברהם הסתכל בו וראה את צורתו ונתקיים, וחקא נהורא דנהיר במערתא וראה אור אחד שמאיר במערה מצד נפשו של אדם, וחד שרגא דליק ונר אחד דולק מצד נפשה של חנה, (אי נמי שראה את אור השכינה ששרתה שם במערה, כמבאר לקמן בעמוד ב), כדין תאיב אברהם דיוריה בההוא אתר אז חמד אברהם דירת מקום קבורתו באותו המקום, ולביה ורעותיה הוה תדיר במערתא ולבו ורצונו היה תמיד באותה המערה.

(דף קכו ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' לו-לח)

נהג בחכמה להשיג מערת המכפלה
תא חזי השתא אברהם בחכמתא עבד בזמנא דתבע קברא לשרה בא וראה עתה כשבקש אברהם קבר לשרה עשה הדבר בחכמה, דהא פד תבע פי כפאשר בקש מקום קבורה, לא תבע למערתא בההוא זמנא לא בקש מיד את המערה, ולא אמר דבעי לאתפרשא מנייהו ולא אמר שרוצה להפרד מהם, רצונו לומר לקנות לו ולשרה מקום מיחד לקבורתם, אלא אמר תנו לי אחוזת קבר עמכם פרוש יחד עמכם ואקברה מתי

אברהם ראה במערת המכפלה פתח גן עדן

רבי יהודה אמר בא לבאר למה בחר אברהם את מערת המכפלה למקום קבורה לו ולאשתו, ואמר כי אברהם ידע בההיא מערתא סימנא אברהם היה יודע סימן במערת המכפלה ששם יהיה מקום קבורתו (פמנאלר להלן דף קכט עמוד א), ולביה ורעותיה תמן הוה ולבו ורצונו היה להקבר שם, בגין דמקדמת דנא עאל לתמן לפי שמקדם כבר נכנס לשם ביום השלישי למיתו כמבאר לקמן, וחקא לאדם וחוה טמירין תמן וראה שם את אדם וחוה טמונים שם, ומנא הוה ידע דאינון הוו ומנן היה יודע שאלו הציונים שהיו שם היו של אדם וחוה, אלא חמא דיוקניה ואסתפל אלא שראה צורתו של אדם הראשון רצונו לומר ראה את נפשו השורה בקבר על העצמות והתבונן בה, ואתפתח ליה חד פתחא דגנתא דעדן תמן ונפתח לו שם פתח אחד של הגן עדן, וההוא דיוקנא דאדם הוה קאים לגביה ואותה הצורה של אדם היתה עומדת אצלו בפתח הגן עדן, והפיר שהנפש שעל הקבר היא נפשו של אדם הראשון, ולכן חמד לו את המערה ההיא לקבורתו ולשרה אשתו. (מ"פ ומפרשים)

ותא חזי כל מאן דאסתפל בדיוקנא דאדם לא אשתזיב לעלמין ממיתה בא וראה כל מי ששוכב

עִמְכֶם וְאַקְבְּרָה מְתֵי מִלְפָּנַי, וְאִי תִימָא דְלֹא הוּהּ עֶפְרוֹן תַּמָּן, תַּמָּן הוּהּ, דְכָתִיב וְעֶפְרוֹן יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת, וְאַבְרָהָם לֹא אָמַר לִיחָהּ בְּהֵימָא שְׁעֵתָא כְּלוּם, אֲלֵא מַה דְאָמַר לֹון אָמַר, כְּמָה דְכָתִיב וַיְדַבֵּר אֶל בְּנֵי חֵת וְגו', וְכִי סִלְקָא דְעֵתָא דְאַבְרָהָם בְּעָא לְאַתְקַבְּרָא בִּינֵייהוּ, בֵּין מְסָאבִין, או דְתַאוּבְתִּיהָ הוּהּ עֲמָהוֹן, אֲלֵא בְּחֻכְמָה עֲבַד.

הַעֲגֵל בְּרַח מְאַבְרָהָם בְּדֵי שִׁירָאָה מְעֵלַת הַמְּעָרָה

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, בְּשְׁעֵתָא דְעָאֵל אַבְרָהָם בְּמַעְרְתָא הֵיךְ עָאֵל, בְּגִין דְהוּהּ רְהִיט אַבְתְּרִיָּה דְהָהוּא עֲגָלָא, דְכָתִיב וְאֵל הַבְּקָר רִץ אַבְרָהָם וְגו', וְהָהוּא בֶן בְּקָר עָרַק עַד הָיָא מְעַרְתָּא, וְעָאֵל אַבְתְּרִיָּה וְחָמָא מַה דְחָמָא.

תוּ בְּגִין דְאִיהוּ צְלִי כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא, וְהוּהּ נִפְיָק עַד הָהוּא חָקַל דְהוּהּ סְלִיק רִיחִין עֲלָאִין, וְחָמָא נְהוּרָא דְנִפְיָק מִגּוּ מְעַרְתָּא וְצִלֵי תַמָּן, וְתַמָּן מְלִיל עֲמִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא, וּבְגִין כֵּן בְּעָא לִיחָהּ, דְתַאוּבְתִּיהָ הוּהּ בְּהָהוּא אֲתַר תְּדִיר.

וְאִי תִימָא אִי הָכִי אֲמַאי לֹא בְּעָא לָהּ עַד הַשְּׁתָּא, בְּגִין דְלֹא יִשְׁגָּחוֹן עֲלֶיהָ, הוּאִיל וְלֹא אֲצִטְרִיף לִיחָהּ, הַשְּׁתָּא דְאֲצִטְרִיף לִיחָהּ, אָמַר הָא שְׁעֵתָא לְמַתְבַּע לִיחָהּ.

מֵתוּק מִדְּבַשׁ

מְעַרְתָּא וְעָאֵל אַבְתְּרִיָּה וְחָמָא מַה דְחָמָא שְׁאוּתוּ בֶן הַבְּקָר בְּרַח עַד אוֹתָהּ הַמְּעָרָה וְנִכְנַס אַחֲרָיו וְרָאָה שֵׁם מַה שְּׂרָאָה. (דף קכז ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' לט-מ)

מִלְפָּנַי, וְאִי תִימָא וְאִם תֹּאמַר שְׁלַכְנָן לֹא בְקָשׁ אִזְ אֲתַּ הַמְּעָרָה דְלֹא הוּהּ עֶפְרוֹן תַּמָּן לְפִי שְׁעֶפְרוֹן לֹא הָיָה שֵׁם שְׁהַמְּעָרָה הָיְתָה שְׁלוֹ, וְאָמַר שְׁאִינוּ בֶן אֲלֵא תַמָּן הוּהּ, דְכָתִיב וְעֶפְרוֹן יוֹשֵׁב בְּתוֹךְ בְּנֵי חֵת וְאֵף עַל פִּי בֶן וְאַבְרָהָם לֹא אָמַר לִיחָהּ בְּהֵימָא שְׁעֵתָא כְּלוּם אַבְרָהָם לֹא אָמַר לוֹ עֲדִין כְּלוּם, אֲלֵא מַה דְאָמַר לֹון אָמַר אֲלֵא מַה שְּׂאֵמַר לְכָל בְּנֵי חֵת הוּא מַה שְּׂאֵמַר כְּמָה דְכָתִיב וַיְדַבֵּר אֶל בְּנֵי חֵת וְגו' תְּנוּ לִי אַחֲזַת קִבְרָא עִמָּכֶם, וְכִי סִלְקָא דְעֵתָא דְאַבְרָהָם בְּעָא לְאַתְקַבְּרָא בִּינֵייהוּ בֵּין מְסָאבִין וְעֵתָה צְרִיף לְהַבִּין וְכִי יַעֲלֶה עַל דְעֵתָא שְׁאַבְרָהָם רָצָה לְהַקְבֵּר בִּינֵיהֶם בֵּין טְמֵאִים כְּמוֹתֶם, או דְתַאוּבְתִּיהָ הוּהּ עֲמָהוֹן או שְׁתְּשׁוּקְתוּ הָיְתָה לְהַתְחַבֵּר עִמָּהֶם, אֲלֵא בְּחֻכְמָה עֲבַד אֲלֵא הַכֵּל עָשָׂה בְּחֻכְמָה כְּדִמְפָּרֵשׁ וְאִזְל. (דף קכז ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' לח)

אַבְרָהָם קָבַע מְקוֹם תְּפִלָּתוֹ בְּמַעְרַת הַמְּכַפְּלָה

תוּ וְעוֹד סָבָה שְׁנַכְנַס שֵׁם, בְּגִין דְאִיהוּ צְלִי כָּל יוֹמָא וְיוֹמָא לְפִי שְׁאַבְרָהָם הַתְּפַלֵּל כָּל יוֹם וְיוֹם, כִּי הוּא תַקַּן תְּפִלַּת שְׁחִרְיָת, וְלֹא הָיָה רוּצָה לְהַתְּפַלֵּל בְּתוֹךְ הָעִיר, וְלָכֵן וְהוּהּ נִפְיָק עַד הָהוּא חָקַל דְהוּהּ סְלִיק רִיחִין עֲלָאִין וְהָיָה יוֹצֵא לְהַתְּפַלֵּל עַד אוֹתוֹ הַשְּׂדֵה שְׁהִיָּה מְעֵלָה רִיחוֹת עֲלִיוֹנִים מִהֲגֵן עֲדָן וְהַבִּין שְׁשָׂרֵשׁ הָרִיחַ הוּא בְּהַמְּעָרָה, וְחָמָא נְהוּרָא דְנִפְיָק מִגּוּ מְעַרְתָּא וְצִלֵי תַמָּן וְרָאָה שֵׁם אוֹר יוֹצֵא מִתּוֹךְ אוֹתָהּ הַמְּעָרָה, לָכֵן מִשֵּׁם וְאִילָף הַתְּפַלֵּל תְּמִיד שֵׁם, וְתַמָּן מְלִיל עֲמִיָּה קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשֵׁם דְבַר עֲמוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא, וְלָכֵן גַּם נִכְנַס שֵׁם וְרָאָה מַה שְּׂרָאָה, וּבְגִין כֵּן בְּעָא לִיחָהּ וְלָכֵן רָצָה אוֹתָהּ, דְתַאוּבְתִּיהָ הוּהּ בְּהָהוּא אֲתַר תְּדִיר כִּי רְצוֹנוּ הָיָה בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם תְּמִיד.

וְאִי תִימָא אִי הָכִי אֲמַאי לֹא בְּעָא לָהּ עַד הַשְּׁתָּא וְאִם תֹּאמַר אִם בֶּן לְמָה לֹא בְקָשׁ לְקַנּוּתָהּ עַד עֵתָהּ, אֲלֵא בְּגִין דְלֹא יִשְׁגָּחוֹן עֲלֶיהָ כְּדִי שְׁלֵא יִשְׁגִּיחוּ וְלֹא יִשְׁמִיּוּ לָב עַל חֲשִׁיבוֹת הַמְּעָרָה, הוּאִיל וְלֹא אֲצִטְרִיף

הַעֲגֵל בְּרַח מְאַבְרָהָם בְּדֵי שִׁירָאָה מְעֵלַת הַמְּעָרָה

רַבִּי אֶלְעָזָר אָמַר, בְּשְׁעֵתָא דְעָאֵל אַבְרָהָם בְּמַעְרְתָּא הֵיךְ עָאֵל בְּפַעַם רִאשׁוֹנָה שְׁנַכְנַס אַבְרָהָם בְּמַעְרָה מַה הָיְתָה הַסָּבָה שְׁנַכְנַס, בְּגִין דְהוּהּ רְהִיט אַבְתְּרִיָּה דְהָהוּא עֲגָלָא לְפִי שְׂרָץ אַחַר אוֹתוֹ הַעֲגֵל שְׂבַרַח מִמֶּנּוּ דְכָתִיב וְאֵל הַבְּקָר רִץ אַבְרָהָם וְגו' וְלֹא כְּתוּב וְאֵל הַבְּקָר הִלָּךְ אַבְרָהָם, לְרַמּוּז כִּי וְהָהוּא בֶן בְּקָר עָרַק עַד הָיָה

אברהם תקן את אדם וחוה במקומם

אמר רבי שמעון, בשעתא דעאל אברהם במערתא, ואעיל שרה תמן, קמו אדם וחוה ולא קבילו לאתקברא תמן, אמרו ומה אנן בכסופא קמי קדשא בריה הוא ביה הוא עלמא, בגין ההוא חובא דגרימנא, והשתא יתוסף לן כסופא אחרא מקמי עובדין טבין דככו, אמר אברהם, הא אנא זמין קמי קדשא בריה הוא בגינה, דלא תכסיף קמיה לעלמין, מיד ואחרי כן קבר אברהם את (דף קכח ע"ב) שרה אשתו, מאי ואחרי כן, בטר דקביל אברהם עליה מלה דא, אדם עאל בדוכתיה, חוה לא עאלת, עד דקריב אברהם ואעיל לה לגבי אדם, וקביל לה בגיניה, הדיא הוא דכתיב ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו, לשרה לא כתיב, אלא את שרה, לאסגאה חוה.

וכדין אתיישבו בדוכתיהו כדקא יאות, הדיא הוא דכתיב (בראשית ב ד) אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, ותנינן באברהם, תולדות השמים והארץ דא אדם וחוה, אלה השמים והארץ לא כתיב, אלא תולדות השמים והארץ, ולא תולדות בר נש, ואינון אתקיימו בגיניה

מתוק מדבש

ואחרי כן ואמר בטר דקביל אברהם עליה מלה דא אחרי שקבל אברהם עליו דבר זה להתפלל על אדם הראשון, ואז אדם עאל בדוכתיה אדם חזר ונכנס למקומו כי נתפס בדברי אברהם, חוה לא עאלת אבל חוה לא רצתה לחזור ולפנס למקומה, מבשתה מאדם שמא לא יקבלנה שיאמר לה ראי הצדקת הזאת כמה טובה גרמה לבעלה, ואת כמה רעות גרמת לי, עד דקריב אברהם עד שקרב אברהם ואמר לה שבשלומה של שרה יהיה גם לה שלום, ואעיל לה לגבי אדם וקביל לה בגיניה והכניס אותה אצל אדם וקבל אותה בשבילו, הדיא הוא דכתיב ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו ומפרש לשרה לא כתיב, אלא את שרה ומלת את באה לאסגאה חוה לרבות את חוה שגם אותה הכניס אברהם למקומה.

וכדין אתיישבו בדוכתיהו כדקא יאות ואז נתישבו אדם וחוה במקומם בגן עדן פראוי, הדיא הוא דכתיב אלה תולדות השמים והארץ בהבראם, ותנינן שהיא אותיות באברהם דהיינו שבשבילו נתיקמו שמים וארץ, ומפרש תולדות השמים והארץ, דא אדם וחוה פי אלה השמים והארץ לא כתיב שאז היה משמע שעל השמים והארץ ממש קאמר, אלא תולדות השמים והארץ פרוש שאדם וחוה היו תולדות זעיר אנפין ונקביה הנקראים שמים וארץ, ולא תולדות בר נש ולא היו תולדות בני אדם, ואינון אתקיימו בגיניה

ליה הואיל ולא נצרך אליה, רצונו לומר כדי שלא יאמרו מה ראה אברהם עתה לקנות את מערה זו שאין בה כלום, אם לא שידע שאיזה מטמון יש שם, השתא דאצטרף ליה אמר הא שעתא למתבע ליה עתה שנצרך אליה אמר הרי עתה הזמן לבקש ולקנות אותה, כי עתה לא ישגיחו עליו רק יאמרו שקבר לאשתו הוא מבקש.

(דף קכו ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' ט)

אברהם תקן את אדם וחוה במקומם
אמר רבי שמעון בא לכאר פי בקיומם של הצדיקים תיקימו עליונים ותחתונים, והיינו בשעתא דעאל אברהם במערתא ואעיל שרה תמן בשעה שנקנס אברהם במערה והכניס את שרה לשם, קמו אדם וחוה ולא קבילו לאתקברא תמן קמו פנגדם אדם וחוה ולא רצו לקבלה להקבר שם, אמרו ומה אנן בכסופא קמי קדשא בריה הוא ביה הוא עלמא בגין ההוא חובא דגרימנא אמרו הלא אנו עדין בבושה לפני הקדוש ברוך הוא בעולם העליון בשביל אותו החטא שגרמנו, והשתא יתוסף לן כסופא אחרא מקמי עובדין טבין דככו ועתה תתוסף לנו בושה אחרת מפני המעשים טובים שבכם, אמר אברהם, הא אנא זמין לצלאה (ה"ג או"ל) קמי קדשא בריה הוא בגינה דלא תכסיף קמיה לעלמין הרי אני מוכן להתפלל לפני הקדוש ברוך הוא בשבילך שלא תבוש עוד לפניו לעולם, מיד ואחרי כן קבר אברהם את (דף קכח ע"ב) שרה אשתו ומפרש מאי

דאברָהֶם, וּמָנָא לֵן דַּאֲתַקְיָמוּ בְּגִינְיָה דַּאֲבְרָהֶם, דְּכַתִּיב וַיְקַם הַשְּׂדֵה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לְאַבְרָהָם, וְעַד דַּאֲתָא אֲבְרָהָם לֹא אֲתַקְיָמוּ אָדָם וְתוּהָ בְּדוּכְתִייהוּ בְּהוּא עֲלָמָא.

בְּכָל מְקוּם שֶׁהֲלַךְ רַבֵּי שְׁמַעוֹן, שָׁלַח לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלָאכִים לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִמָּהֶם

רַבֵּי שְׁמַעוֹן הָוָה אֲתִי לְטַבְרִיא, וְהָוָה עִמִּיהָ רַבֵּי אַבָּא, אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן לְרַבֵּי אַבָּא גְזִיל, דְּהָא אֲנִן חֲמִינֵן דְּבַר נֶשׁ חַד יַמְטִי הַשְּׁתָּא לְגַבְנָן, וּמְלִין חֲדַתִּין בְּפּוּמִיָּה וְאִינוּן מְלִין דְּאוּרִייתָא, אָמַר רַבֵּי אַבָּא, הָא יַדְעָנָא דְּבְכָל אֲתַר דְּמַר אָזִיל, קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא מְשַׁדֵּר לִיהַּ מְלָאכִין טְסִין בְּגַדְפִין לְאַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בֵּיהּ.

עַד דְּהוּוּ אָזִילי סְלִיק רַבֵּי שְׁמַעוֹן עֵינָיו וְחָמָא בַּר נֶשׁ דְּהָוָה רַהִיט וְאָזִיל, יִתְבוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְרַבֵּי אַבָּא, כַּד מְטָא גְבִייהוּ, אָמַר לִיהַּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן מֵאֵן אֲנָתְּ, אָמַר לִיהַּ יוּדָאי אָנָּא וּמְקַפּוּטְקִיא קְאָתִינָא, וְאָנָּא אָזִילָנָא אֲטִיטְרִיהַּ דְּבַר יוּחָאי, דַּאֲתַמְנוּן חַבְרִיא בְּמְלִין יַדְעֵן וְשַׁדְרוּנִי גְבִיָּה, אָמַר לִיהַּ אִימָא בְּרִי, אָמַר לִיהַּ אֲנָתְּ בַּר יוּחָאי, אָמַר לִיהַּ אָנָּא בַּר יוּחָאי.

מֵתוּק מִדְּבַשׁ

הוּא מְשַׁדֵּר לִיהַּ מְלָאכִין טְסִין בְּגַדְפִין לְאַשְׁתַּעֲשֵׂעַ בֵּיהּ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא שׁוֹלַח לוֹ מְלָאכִים הַעֲפִים בְּכַנְפֵּים לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִמָּהֶם, כִּי חָשַׁב רַבֵּי אַבָּא שְׁכּוֹנָתוֹ הִיָּתָה עַל מְלָאךְ הַבְּרִית שֶׁהוּא אֲלֵיהֶוּ הַנְּבִיא שִׁיתְגַּלָּה אֵלָיו לְגִלוֹת לוֹ אֵיזָה סוּד מְסוּדוֹת הַתּוֹרָה.

עַד דְּהוּוּ אָזִילי סְלִיק רַבֵּי שְׁמַעוֹן עֵינָיו וְחָמָא בַּר נֶשׁ דְּהָוָה רַהִיט וְאָזִיל עַד שֶׁהָיוּ הוֹלְכִים הַגְּבִיָּה רַבֵּי שְׁמַעוֹן עֵינָיו וְרָאָה אָדָם שֶׁרָץ וּמִתְקַרֵּב אֵלֵיהֶם, יִתְבוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְרַבֵּי אַבָּא יִשְׁבוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן וְרַבֵּי אַבָּא וְהִמְתִּינוּ עֲלֵיו, כַּד מְטָא גְבִייהוּ אָמַר לִיהַּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן מֵאֵן אֲנָתְּ כְּשֶׁהֲגִיעַ אֵלֵיהֶם שְׁאָלוּ רַבֵּי שְׁמַעוֹן מִי אַתָּה, אָמַר לִיהַּ יוּדָאי אָנָּא וּמְקַפּוּטְקִיא קְאָתִינָא אָמַר לוֹ אֲנִי יְהוּדִי וְכָא מְקַפּוּטְקִיא, וְאָנָּא אָזִילָנָא אֲטִיטְרִיהַּ דְּבַר יוּחָאי וְאֲנִי הוֹלַךְ לְבֵית מְדַרְשׁוֹ שֶׁל בַּר יוּחָאי שֶׁהָיָה בְּטַבְרִיָּה (וְהוּא מְלִשׁוֹן טַרְטְרִיאוֹת שֶׁהוּא מְקוּם קְבוּץ הַרְבֵּה בְּנֵי אָדָם. וְקִרְאוּ אֵת רַבֵּי שְׁמַעוֹן בְּשֵׁם בַּר יוּחָאי לְתַפְאֲרַת, כִּי מַעֲלַת אָבִיו הִיָּתָה יְדוּעָה וּמְפָרְסַמַּת וְתַפְאֲרַת בְּנִים אָבוֹתָם (מְשַׁלֵּי יו"ט). דַּאֲתַמְנוּן חַבְרִיא בְּמְלִין יַדְעֵן וְשַׁדְרוּנִי גְבִיָּה שְׁנַמְנוּ וְגַמְרוּ הַחֲבָרִים שְׁבַקְפּוּטְקִיא שֶׁלְשָׁה דְּבָרִים דְּלַקְמֵן וְשִׁלְחוּנִי לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן לְשׂאוֹל טַעַם הַדְּבָרִים לְפִי הַסּוּד, אָמַר לִיהַּ אִימָא בְּרִי אָמַר לוֹ רַבֵּי שְׁמַעוֹן לְאוֹתוֹ הָאִישׁ אָמַר בְּנֵי דְּבָרִיךְ, אָמַר לִיהַּ אֲנָתְּ בַּר יוּחָאי שְׁאֵל

דַּאֲבְרָהֶם וְהֵם נִתְקַיְמוּ בְּשִׁבִיל אֲבְרָהָם, וּמָנָא לֵן דַּאֲתַקְיָמוּ בְּגִינְיָה דַּאֲבְרָהֶם וּמֵאֵין אֲנוּ לּוֹמְדִים שְׁנַתְקִימוּ בְּשִׁבִיל אֲבְרָהָם, וְאָמַר דְּכַתִּיב וַיְקַם הַשְּׂדֵה וְהַמְעָרָה אֲשֶׁר בּוֹ לְאַבְרָהָם פְּרוּשׁ בְּשִׁבִיל אֲבְרָהָם הִיָּה קִיּוּם לְאוֹתָם הַקְּבוּרִים כַּאוֹתָהּ הַמְעָרָה, וְעַד דַּאֲתָא אֲבְרָהָם לֹא אֲתַקְיָמוּ אָדָם וְתוּהָ בְּדוּכְתִייהוּ בְּהוּא עֲלָמָא וְעַד שְׁבָא אֲבְרָהָם לֹא נִתְקִימוּ אָדָם וְתוּהָ בְּמְקוּמָם כַּאוֹתוֹ הָעוֹלָם, רְצוּנוֹ לּוֹמַר שְׂעַד אַז לֹא זָכוּ לְפָנֵס לְמַחְצָתָם בְּגַן עֵדֶן.

(דף קכח ע"א-ע"ב, ובביאורינו כרך ג עמ' מו-מד)

בְּכָל מְקוּם שֶׁהֲלַךְ רַבֵּי שְׁמַעוֹן, שָׁלַח לוֹ הַקְּדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא מְלָאכִים לְהַשְׁתַּעֲשֵׂעַ עִמָּהֶם

רַבֵּי שְׁמַעוֹן הָוָה אֲתִי לְטַבְרִיא וְהָוָה עִמִּיהָ רַבֵּי אַבָּא רַבֵּי שְׁמַעוֹן פָּא לְטַבְרִיָּה וְרַבֵּי אַבָּא הָיָה עִמּוֹ, אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן לְרַבֵּי אַבָּא גְזִיל אָמַר רַבֵּי שְׁמַעוֹן לְרַבֵּי אַבָּא גְלַךְ בְּדַרְךָ זוֹ, דְּהָא אֲנִן חֲמִינֵן דְּבַר נֶשׁ חַד יַמְטִי הַשְּׁתָּא לְגַבְנָן וּמְלִין חֲדַתִּין בְּפּוּמִיָּה וְאִינוּן מְלִין דְּאוּרִייתָא כִּי אֲנִי רוּאָה בְּרוּחַ הַקְּדָשׁ שְׁאָדָם אֶחָד יֵגִיעַ אֵלָינוּ בְּדַרְךָ זוֹ וְדְבָרִים תְּדָשִׁים בְּפִיו וְהֵם דְּבָרֵי תּוֹרָה, אָמַר רַבֵּי אַבָּא לְרַבֵּי שְׁמַעוֹן הָא יַדְעָנָא דְּבְכָל אֲתַר דְּמַר אָזִיל הָרִי יַדְעִיתִי שְׁבָכְל מְקוּם שְׁאָדוּנֵי הוֹלַךְ, קְדָשָׁא בְּרִיךְ

הַחֲכָמִים דְּרָשׁוּ מֵרַבֵּי שְׁמַעוֹן, טַעַם לְשֵׁלֵשׁ הַלְכוֹת שֶׁנִּקְבְּעוּ

אָמַר לִיָּהּ הָא אֲוִקִימָנָא, דְּלֵא יִפְסִיק בְּר נָשׁ בְּצִלוֹתֶיהָ בִּינִיָּה לְבִין כּוֹתְלָא, כְּמָה דְכָתִיב (ישעיה
 לח ב) וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וְגו', וּמֵאֵן דְּצִלֵי אָסִיר לְמַעַבְר אַרְבַּע אַמּוֹת סְמִיךְ
 לִיָּהּ, וְאֲוִקִימָה לְהִנִּי אַרְבַּע אַמּוֹת לְכָל סֵטֵר, בְּר לְקַמְיָה, וְאֲוִקִימָה דְלֵא יִצְלִי בְר נָשׁ אַחֲוֵרֵי
 רַבִּיָּה וְכו', וְאַתְּמַנּוֹן בְּכָל הַנִּי מִיָּלִי.

מֵתוֹק מִדְּבַשׁ

(ט"ס כו סוף עמוד ה) ומאן דצילי אסיר למעבר ארבע
 אמות סמיך ליה מי שמתפלל אסור לאדם לעבור ארבע
 אמות סמוך לו, ואוקמיה להני ארבע אמות לכל סטר
 ופרשו שאלו הארבע אמות שאסור לעבור הם לכל צד
 משלשת צדדיו, בר לקמיה חוץ מלפניו שהרי אין להפסיק
 בינו לבין הכתל ואי אפשר לעבור, והחברים רוצים לדעת
 סוד הדבר וגם למה דוקא ארבע אמות לא פחות ולא
 יותר. ואוקמיה ועוד פרשו חכמינו זכרונם לברכה (ט"ס
 כו עמוד ג), דלא יצלי בר נש אחורי רביה וכו' שלא
 תפיל אדם אחורי רבו, ואתמנון בכל הני מילי ונמנו
 וגמרו החברים על כל שלשה הלכות אלו ושלחוני לשאל
 מך טעם הדברים על פי הסוד.

(דף קלב ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' קיד-קטו)

אותו האיש האתה הוא רבי שמעון בר יוחאי, אמר ליה
 אָנָּא בְר יוֹחָאִי הַשֵּׁיב לּוּ בֵּן אָנִי הוּא בְר יוֹחָאִי.

(דף קלב ע"א, ובביאורינו כרך ג עמ' קיג-קיד)

הַחֲכָמִים דְּרָשׁוּ מֵרַבֵּי שְׁמַעוֹן, טַעַם לְשֵׁלֵשׁ הַלְכוֹת שֶׁנִּקְבְּעוּ

אָמַר לִיָּהּ הָא אֲוִקִימָנָא אָמַר לּוּ הָרִי אָמְרוּ חֲכָמִינוּ
 זְכוּרָנָם לְבִרְכָּה (בְּמַסְקַת צְנוּת דף ה עמוד ג), דְּלֵא
 יִפְסִיק בְּר נָשׁ בְּצִלוֹתֶיהָ בִּינִיָּה לְבִין כּוֹתְלָא שְׁלֵא
 יְהִיָּה דְבָר מִפְּסִיק וְחוּצָן בֵּין הָאָדָם לְבִין הַקִּיר כְּשֶׁמִּתְפַּלֵּל,
 כְּמָה דְכָתִיב וַיִּסַּב חֲזַקְיָהוּ פָּנָיו אֶל הַקִּיר וַיִּתְפַּלֵּל אֶל
 ה', בְּלֵא דְבָר הַחוּצָן בִּינּוּ לְבִין הַקִּיר, וְהַחֲבָרִים רוֹצִים
 לְדַעַת סוּד הַלְכָּה זוּ. וְעוֹד אָמְרוּ חֲכָמִינוּ זְכוּרָנָם לְבִרְכָּה

שְׁבַח דֵּא שִׁירָה

הגלות מביאה הכנעה בלב האדם המועילה ללימוד הסוד

כתב החיד"א (בספרו מדבר קדמונות): הטעם של גלות מצרים, לפי שהתורה היא רוחנית ואינה חלה על האדם שיש לו יצר הרע ומחשבות רעות וגאון וגאון, וזה הטעם שהאומות לא יוכלו לקבל התורה, ולכך הכניע הקב"ה לישראל בגלות מצרים להחליש כח היצר הרע, ותוכל לשכון במ התורה.

(ילקוט דוד פרשת שמות)

ומכאן תשובה לגלות המר הזה הארוך, והיסורין ודוחק השעה להפליא, כי בעזרת ה' יתברך כשיבא המשיח נזכה ללמוד רוחניות התורה מפיו כביכול, כדכתיב וכל בניך לימודי ה', ולכן צריך הכנעה ויסורין לזכות לסודות התורה הקדושה.

(רבינו המחבר בספרו שערי זהר סוף פרק יא)

לקבלת העלון מודי שבוע יש לשלוח אימייל בכתובת:
 3022233@gmail.com

הַזְחָר הַקְּדוּשׁ ע"פ "מֵתוֹק מִדְּבַשׁ" הַפְּרִישׁ הַנִּפְרָא שֶׁהַקְּבֵל בְּכָל תְּפִיעוֹת יִשְׂרָאֵל

פורמט כיס
 "ובלכתך בדרך"
 מהדורת ר' יוסף צבי
 בערנער
 (cm 16.5/11.5)

פורמט רגיל (cm 24/17)

פורמט בינוני - מהדורת ר' הערשל וועבער
 (cm 17/12)